

Donatella Di Pietrantonio

Mijn zusje en de zee

Vertaald uit het Italiaans door Hilda Schraa

SIGNATUUR

2022

1

De regenbui barstte los boven het feest zonder door een donderslag te worden aangekondigd; niemand van de genodigden had gezien dat de wolken zich samenpakten boven de donkere beboste heuvels. We zaten aan de lange tafel op het grasveld toen de regen op ons neerplensde. We aten de bekende platte spaghetti uit de Abruzzen, spaghetti *alla chitarra*, de flessen waren al halfleeg. Midden op het geborduurde tafelkleed stond de lauwerkrans te geuren, die Piero meteen na de foto's had afgezet. Bij de eerste druppels keek hij naar de lucht en toen naar mij naast hem. Hij had zijn jasje uitgetrokken, zijn stropdas afgedaan, het boordje van zijn overhemd losgeknoopt en zijn mouwen opgerold tot aan de ellebogen: zijn huid blaakte van gezondheid. Hij had weinig geslapen en daardoor ik ook, pas tegen de ochtend waren we ingedommeld. Toen ik wakker werd, wist ik even niet meer wie ik was, van wie ik hield en dat ons een mooie dag te wachten stond.

Piero keek me aan, verbaasd over het slechte weer. Een hagelsteentje viel midden in zijn glas wijn. Sommige gasten bleven hun kaken bewegen, twijfelend over wat ze moesten doen. Mijn zusje was al overeind gesprongen, ze verzamelde de ovale schotels met de overgeble-

ven pasta, de broodmandjes, en bracht alles in veiligheid in de keuken op de begane grond. Wij zochten een veilig heenkomen onder een afdak, terwijl Adriana door de wind in en uit bleef rennen. Ze vocht met het noodweer om het eten, ze was niet gewend aan verspilling.

Ik had me net naar buiten gebogen om haar de laatste dienbladen uit handen te nemen toen er een stuk dakgoot losliet en op mij terechtkwam. Het bloed stroomde van mijn geraakte jukbeen op mijn borst, vermengde zich met het regenwater. Ik had voor de gelegenheid een witte jurk uitgekozen. Die stond me goed, had Adriana die ochtend gezegd, het was een soort oefening voor de bruidsjurk. Wij waren eerder gekomen om met de voorbereidingen te helpen. Door het raam had ik de lage en geruisloze vlucht van de zwaluwen gezien, zij voelden de regen aankomen. Piero's moeder verwachtte echter geen regen en had erop gestaan het doctoraal-examen van haar zoon in hun buitenhuis te vieren.

Ik heb nog een foto van ons tweeën, waarop we elkaar verliefd aankijken, Piero met de lauwerkrans op zijn hoofd, zijn blik een en al aanbidding. Aan de rand is Adriana te zien, ze wandelde op het laatste moment de foto binnen; het beeld is bewogen, haar haren laten een bruin spoor achter. Ze is nooit discreet geweest, ze bemoeide zich met alles wat mij aanging alsof het ook haar aanging, Piero inclusief. Voor haar was hij niet heel anders dan een broer, maar dan een aardige. Mijn zusje lachte onbezorgd naar de camera, onkundig van wat ons boven het hoofd hing. Ik heb de foto meegenomen op deze reis: drie jonge mensen, opgesloten in het binnenvakje van mijn tas.

Jaren later kwamen Adriana en ik de jurk weer tegen, tussen de kleding die ik niet meer droeg, op de stof was de bloedvlek nog vaag zichtbaar.

‘Dit was een teken,’ zei ze, terwijl ze de jurk voor mijn neus heen en weer zwaaide.

2

Ik kan in deze hotelkamer niet slapen. Ik geef toe aan de vermoeidheid, maar schrik al snel weer op, sper mijn ogen wijd open in het donker. Er is sindsdien veel tijd verstreken en het feest voor Piero's doctoraal is een onbetrouwbare herinnering, of een onsamenhangende droom. Misschien kan ik na het telefoontje van gisteren wel van niets meer de waarheid bepalen. Het zachte schijnsel uit de gang filtert onder de deur door, gedempte voetstappen. Meer herinneringen komen voorbij, duikelen chaotisch over elkaar heen. Het geheugen trekt zijn eigen kaarten uit het spel, verwisselt ze, speelt soms vals.

Ik heb de hele dag gereisd, zat in verschillende treinen, luisterde naar de mededelingen uit de speakers, eerst in het Frans, daarna in het Italiaans. De namen van de kleinere stations, waar we niet stopten, flitsten voorbij, sommige kon ik niet eens lezen. In de middag vulde ineens de zee het hele raampje, de Adriatische Zee met zijn rimpelingen, op bepaalde plaatsen heel dicht bij de spoorlijn. Toen we door Le Marche reden beleefde ik opnieuw de optische illusie van de naar het strand overhellende gebouwen, alsof ze door het water werden aangetrokken. Adriana weet niet

dat ik er ben. Ik ga morgen naar haar toe, maar niet in Borgo Sud.

Hier in het hotel vroegen ze of ik wilde eten, ik zei dat ik te moe was om naar de eetzaal te komen. De vriendelijke kracht van de Abruzzen bleek uit een zachte klop op de deur door een blond meisje dat me koekjes en warme melk kwam brengen toen ik het journaal zat te kijken. Ik deed er geen suiker bij, de melk was van zichzelf al zoet genoeg. De vergeten smaak van het eerste voedsel, ik dronk met kleine teugjes, had zoveel troost niet verwacht. Christophe beweert dat melk slecht is voor volwassenen, dat alleen de mens zo stom is om het na de borstvoeding te blijven drinken. Maar ik heb hem wel het trapportaal in zien komen terwijl hij chips uit een zak viste. Christophe is mijn Franse overbuurman, hij werkt bij de synchrotron, de deeltjesversneller, in Grenoble. We delen samen een kat en de zorg voor een paar planten die in het trapportaal tussen onze deuren staan. Voordat ik wegging heb ik een briefje voor hem achtergelaten, nu moet hij ervoor zorgen.

Piero vond het af en toe juist lekker wanneer hij 's avonds laat thuiskwam: 'Ik neem alleen wat melk en koekjes.'

We hadden altijd verschillende soorten in huis voor het ontbijt. Hij hield ze tussen duim en wijsvinger en doopte ze een voor een in het kommetje, terwijl hij me over zijn dag vertelde.

Het huis waarin we als jonggehuwden woonden is hier niet ver vandaan. In gedachten loop ik door de zijstraten die de straat hier verbinden met de Via Zara.

Van dat appartement is me zo'n duidelijk beeld bijgebleven dat ik ook vandaag nog elk detail kan opsommen: de gebarsten tegel in de badkamer die hol klonk als je eroverheen liep, de veranderende lichtinval op de muren overdag. Onze eerste wekker was een licht knappend geluid in het raam zodra de zon het verwarmde, een plotselinge uitzetting van het glas. Dan begon Piero te draaien en te keren, ageerde tegen het moeten opstaan. De lucht die we inademden was altijd enigszins blauw en kwam door het balkon dat op zee uitkeek naar binnen. De zee verdampte in ons huis.

Nu ruik je geen ziltigheid en het geluid van de golven buiten dringt nauwelijks door.

Ook die nacht sliep ik niet, in het veel te brede bed. Het was onze derde zomer daar, de meubels roken niet meer nieuw en in de keuken had het gasfornuis zijn glans verloren. Piero was bij zijn vader, die in het ziekenhuis was opgenomen. In het donkerste moment van de nacht, vlak voor het aanbreken van de dag, drukte er iemand herhaaldelijk woest op de bel. Ze riep haar naam, was in een vloek en een zucht boven, ik hoorde de nerveuze voetstappen achter de deur, de hijgende ademhaling. Het duurde even voordat ik het veiligheidsslot eraf had, aan de andere kant stond zij tegen me te foeteren. Ik had haar al meer dan een jaar niet gezien, mijn zusje.

Vroeger waren we onafscheidelijk, later raakten we eraan gewend elkaar uit het oog te verliezen. Zij liet soms maandenlang niets van zich horen, maar nog nooit zó lang. Ze leek te gehoorzamen aan een nomadeninstinct: wanneer een plek haar niet meer beviel,

vertrok ze. Onze moeder zei af en toe tegen haar: jij bent een zigeunerin. Dat was ik trouwens ook, maar op een andere manier.

Ze kwam gejaagd binnen, trapte met haar voet de deur achter zich dicht. Daardoor schoot een van haar pantoffels uit, die ondersteboven op de vloer bleef liggen. Het kind op haar arm sliep, de blote beentjes hingen slap langs Adriana's magere lichaam, het hoofdje onder haar kin. Het was haar zoon, en ik wist niet eens dat hij was geboren.

Ik had geen idee van de revolutie die zich zou voltrekken. Had ik het vermoed, dan had ik hen misschien buiten laten staan. Adriana zag zichzelf als een beschermengel met zwaard, maar ze was een verstrooide engel en verwondde soms per ongeluk. Als ze die nacht niet was gekomen, wie weet, misschien zou dan ook de rest niet zijn gebeurd.

Onze laatste ontmoeting was op ruzie uitgelopen, een paar weken later was ik bij haar langsgegaan, maar toen was ze niet thuis. Ik wachtte op een zet van haar kant. Niemand van onze gemeenschappelijke kennissen had haar nog in de stad gezien, maar af en toe stuurde ze een kaartje naar onze ouders in het dorp. Ze lieten ze zien wanneer ik naar hen toe ging: de haven van Pescara, *Pescara by night*. *Groetjes van jullie dochter*, en dan haar zwierige handtekening. Ze wist dat ik ze zou lezen, ze waren voor mij bedoeld: het bewijs dat ze leefde en in de buurt was.

De zet van haar kant kwam op een dag in juni, om drie uur 's nachts. Ik weet niet hoe lang ik roerloos en sprakeloos naar hen heb staan kijken. Op de rug gezien

leek het kind net een grote pop, zo eentje die zijn moeder als kind nooit had gehad.

Ik herkende haar nauwelijks: ze droeg een verfromfaaide strohoed met een paar verbleekte nepbloemen op de brede rand, die aan één kant gerafeld was. Daaronder waren de ogen wel degelijk de hare, helder en scherp, alleen wijder open, zoals wanneer ze bang was.

Ze vroeg naar Piero. Ik vertelde waar hij was. Toen werd ze ongeduldig omdat we allebei maar in de hal bleven staan en liep ze me bijna omver. Ze was het huis, waar ze slechts een enkele keer was geweest, niet vergeten, zette regelrecht koers naar de slaapkamer. Ze legde het kind op het bed, dekte het toe met het laken en plofte naast hem neer. Ik stond voor haar en zei niets, ze hield haar handen voor haar bezwete gezicht, de ellebogen op haar knieën. Naast haar voeten de grote tas, die ze van haar schouder had laten glijden.

‘Wat is er gebeurd?’ probeerde ik te vragen.

Ze gaf geen antwoord, liep naar het raam om haar tranen te verbergen. Ze trilde een beetje, haar schouderbladen duidelijk zichtbaar onder het nachthemd, dat ik voor een zomerjurkje had aangezien. Met de rand van haar hoed stootte ze tegen het raam, de hoed viel af. Boven haar rechteroor was haar schouderlange haar met één schaarbeweging afgeknipt, alsof iemand kappertje had gespeeld en dat jammerlijk was mislukt. Ze bedekte de verminging onmiddellijk en negeerde de verbijstering op mijn gezicht. Een zacht geritsel, het kind had het laken van zich af getrokken en zich naar de brandende lamp omgedraaid. Hij sliep in dezelfde houding als in de buik van zijn moeder, bolle

wangetjes, de vochtig lokken van zijn pony op zijn voorhoofd.

‘Hoe heet hij?’ vroeg ik zachtjes.

‘Vincenzo,’ antwoordde Adriana bij het raam.

Ik knielde naast het bed neer, snoof de geur van mijn neefje op. Hij rook fris, het hoofdje naar nog warm brood. Ik waagde een liefkozing, raakte hem heel lichtjes aan.

‘Je moet ons een tijdje hier laten blijven,’ zei Adriana.

De ernstige toon boezemde me meer angst in dan het verzoek zelf.

‘Ik zal het aan Piero vragen.’

‘Piero is een goeierd, die wil het vast wel. Misschien wil jij het niet?’ en ze keerde zich weer van me af om naar buiten te kijken, naar de witte lichtkegels van de straatlantaarns.

Ik liet haar daar staan en bracht in de keuken water aan de kook. Ze protesteerde tegen de dampende kop kamillethee, maar blies er uiteindelijk toch op om hem te laten afkoelen en werkte hem als een bittere siroop naar binnen, met luidruchtig geslurp gevolgd door een grimas van walging.

Een klaaglijk geluidje van het kind, als in een reflex spreidde hij zijn handjes, maar hij werd niet wakker.

‘Lopen jullie gevaar?’ vroeg ik.

‘Hier niet,’ antwoordde ze bedachtzaam.

Later ging ze naar de gastenbadkamer, nog steeds met één voet bloot en de andere in de pantoffel. Ik liep naar Vincenzo en zocht gelijkenissen, maar dat viel niet mee terwijl hij lag te slapen, alleen zijn ietwat brutale mondje leek hij van zijn moeder te hebben. En de vorm van

zijn neus deed denken aan die andere Vincenzo, de oom die hij nooit zou leren kennen.

Door de jaren heen is hij steeds meer op hem gaan lijken: zijn gezicht, zijn manier van lopen en hoe hij zijn hoofd achterovergooit als hij lacht. Als zijn moeder hem meenam naar het dorp bleven de voorbijgangers op het plein stilstaan om naar hem te kijken, het evenbeeld van degene die er niet meer was. Dezelfde vastbeslotenheid, alleen weet mijn neef waarop hij die moet richten. Op zijn zesde was hij uren geconcentreerd met zijn legosteentjes bezig: hij bouwde schepen, inclusief alle details. Nu wil hij scheepswerktuigkundige worden.

‘Ik sla je verrot als je niet leert,’ dreigt zijn moeder af en toe, maar dat is onnodig.

Adriana heeft het gepresteerd een kind groot te brengen dat anders is dan onze broer, anders dan zichzelf.

De naam van het kind raakte me die nacht. Hoe vaker ik de naam daarna bij mezelf herhaalde, hoe toepasselijker hij werd. Vincenzo klinkt met zijn drie lettergrepen tegelijkertijd modern en klassiek. Adriana heeft haar kind verbonden aan een wereld van ellende en wonderen, van dood en overleving: het onopgesmukte verhaal van onze familie. Deze Vincenzo lijkt me sterker dan de tegenslagen, zelfs nu heb ik alle vertrouwen in zijn toekomst.

3

Gisteren werd ik tijdens college tegen het einde van de ochtend naar het secretariaat geroepen. Het uur was bijna afgelopen, we behandelden Francesco Biamonti. *De woorden de nacht* is een van de romans die ik voor dit semester heb uitgekozen, geen gemakkelijke stof voor mijn studenten, maar ze zijn enthousiast geworden. Ik wilde hun begrip van het Italiaans testen en ook bepaalde zekerheden over hun land ter discussie stellen.

Alain was geraakt door de ‘rusteloze stiltes’ van de hoofdpersoon en door het landschap, de Zee-Alpen, die het verhaal van de eerste tot de laatste bladzijde doordeseemen. ‘Als een soort gaatjespatroon,’ zei hij.

‘Het is net alsof je zelf in Ligurië bent,’ voegde de brunnette die op de tweede rij zat eraan toe.

‘Het ligt eigenlijk daar, hè, net over de grens, iets zuidelijker,’ en ik wees naar het raam.

Luc zat te draaien op zijn plek, maakte zich op om ook zijn zegje te doen. Hij wilde een zin voorlezen die tegen zijn nationale trots in ging: ‘Af en toe is er iemand die Frankrijk omarmt, het de wereld toont en net doet of het leeft, maar het is dood.’

Ik stelde hem alvast een vraag: ‘Moet een kritische

blik altijd worden afgewezen of kan hij ook van pas komen om te begrijpen wat we uit onszelf niet zien?’

In het kantoor tje wachtte me een telefoontje uit Italië, het was dringend. Ze hadden mijn mobiel al geprobeerd, maar die bleek uit te staan, zei de medewerkster, terwijl ze met één hand de hoorn afdekte. In het moment voordat ik de hoorn van haar overnam schoten alle mogelijke ongelukken door mijn hoofd, maar niet dat. Niet wat me nu in kamer 405 uit mijn slaap houdt. Hiernaast komt iemand de kamer binnen, ik hoor de deur en even later het plassen in de badkamer aan de andere kant van de muur.

Ik herkende de stem aan de telefoon niet en het dialect van Pescara klonk me in eerste instantie onwerkelijk in de oren.

‘Je moet onmiddellijk terugkomen,’ en de rest was een zenuwachtig, onsamenshangend gebrabbel.

Het was een kort telefoontje, ik zei dat ik de volgende ochtend zou vertrekken, als er tenminste plaats in de trein was. Toen ik ophing, kreeg ik bijna geen lucht, ik accepteerde de stoel die de medewerkster me aanbood. Ik herinnerde me de ademhalingsoefeningen die Piero me had geleerd de eerste keer dat we samen de Gran Sasso op gingen. We klommen omhoog over de Via Direttissima, de dag was zo helder dat de berg als een verblindende basiliek voor onze ogen oprees. Op een overhellend stuk had ik naar de leegte beneden ons gekeken, hier lag de dood wel heel erg voor het grijpen, je hoefde enkel je handen te laten wegglijpen. Niet in staat nog een stap te verzetten hing ik trillend aan de rotswand.

Op de stoel in het secretariaat van de universiteit van

Grenoble paste ik de ademhaling vanuit het middenrif toe, kreeg ik mezelf weer onder controle. Ik kreeg ook water aangeboden en dat dronk ik op. Een heel verleden trok me terug, als een gespannen veer die ineens losschiet en naar zijn uitgangspositie terugkeert.

Nu ben ik hier. Buiten klinkt een mechanische fluittoon, ergens in de buurt van de haven, versterkt door de duisternis. Het geluid verstomt met regelmatige tussenpozen, waardoor de stilte nog zwaarder weegt. Ik vraag me af of Adriana het gefluit hoort, en de stilte. Morgen zie ik haar. Morgen is al vandaag, 01:01 geeft mijn oplichtende pols aan, het dievenuur.

Ook zij heeft die nacht dat ze bij mij voor de deur stond niet meer geslapen. In de ochtend zat ze in de badkamer op de rand van het bad op me te wachten, met een handdoek over haar schouders en haar haar gewassen.

‘Vooruit, ik wil niet dat Piero me zo ziet,’ zei ze terwijl ze me de schaar toestak.

Ik sputterde tegen, zei dat ik het niet kon, dat ze naar de kapper moest gaan.

‘Nee, ik schaam me rot. Moeilijk is het niet, je knipt alles gewoon net zo kort als dit hier,’ en ze voelde boven haar oor.

Ze kamde haar haren glad, om het me gemakkelijker te maken. Ik ging aan de slag, de niet echt geschikte schaar in mijn ene hand, de lokken een voor een tussen de vingers van de andere. Ze vielen met zachte plofjes op haar benen, in de badkuip, op de vloer. Adriana was tot rust gekomen, ik voelde geen gespannen spieren, geen op elkaar geklemde kaken meer.

‘Waar was je?’ durfde ik te vragen.

‘Op een plek die jij niet kent,’ en ze veegde de haren van het puntje van haar neus. ‘Maar zeur me nou niet aan mijn kop, knip gewoon en hou je mond.’ Ze geeuwde, haar kaken knaptten. ‘Je moet me iets lenen om aan te trekken, ik ben halsoverkop vertrokken.’ Ze lachte even en trok aan de zoom van haar nachthemd.

‘En voor Vincenzo?’ vroeg ik.

‘Melk heeft hij niet nodig, hij drinkt nog bij mij. Het hoogstnoodzakelijke ga je straks voor hem kopen.’

‘Ik?’

‘Ja, jij. Ik kan beter een tijdje binnenblijven,’ en ze sloot haar mond op een manier die geen tegenspraak duldde.

Toen ik klaar was, droogde ze zich af en bij het zien van het resultaat zonk de moed ons in de schoenen: het leek alsof er happen uit Adriana’s haar waren genomen en ze zag eruit alsof ze ziek was, met diepe donkere wallen onder haar ogen. Ze werd niet kwaad, maar vroeg om Piero’s elektrische scheerapparaat en haalde het gelaten over haar hoofd, ze liet haar nek meebewegen om het werk van haar hand te verlichten.

‘Zo, we beginnen weer bij nul,’ zei ze terwijl ze zichzelf bijna tevreden in de spiegel bekeek.

Opeens leek ze vreselijk jong, een meisje, breekbaar als een ei. Ze was zevenentwintig, maar je wilde haar in bescherming nemen, dat stekelige, puntgave hoofd aanraken, dat zo’n contrast vormde met haar boerse gezicht. Heel even streek ik er met mijn vingertoppen over en toen ze zich daar niet aan onttrok, maakte ik mijn hand breder alsof ik haar in een roerloze liefkozing wilde omvatten, na al die tijd.

Daarna gingen we naar de slaapkamer, om bij Vincenzo te kijken. Adriana had twee kussens langs de rand van het bed gelegd, zodat hij er niet af kon vallen. Aan de andere kant lag Piero met kleren aan boven op de lakens te slapen, naar het kind toegedraaid, een arm over het kleine lichaampje, maar die arm was een en al lichtheid. Door het raam viel het eerste, nog grijze daglicht op hen en klonken de geluiden van de ontwakende stad, de vuilniswagens die aan hun ronde begonnen. Adriana liet een kreet van verbazing horen en Piero deed zijn ogen open, zonder te bewegen.

‘Dit had ik van jou echt niet verwacht,’ zei hij tegen haar, met een knik naar het kind.

Hij was zonder lawaai te maken thuisgekomen en had onze stemmen in de badkamer gehoord. Nadat hij alles tot zich had laten doordringen, was hij naast de nieuwkomer gaan liggen. Hij rekte zich uit, tot zijn gebruikte voeten aan toe.

In de keuken grapte hij met Adriana over haar nieuwe kapsel en hield hij mij even staande door mijn pols aan te raken terwijl ik het gas aanstak voor de koffie. Van dichtbij rook hij een beetje naar het ziekenhuis, hij was met de ontsmettingsmiddelen en de pijn klevend aan zijn lijf thuisgekomen. Ik vroeg hem hoe het met zijn vader ging, hij stelde me gerust.

‘Dek de tafel in de eetkamer, dit is een feestelijke ochtend,’ zei hij en hij liep de keuken uit. Zo was hij dat bij zijn moeder gewend en zo deed ik het voor deze gelegenheid: het tafelkleed van Vlaams linnen, de porseleinen kopjes en de zilveren lepeltjes die we bij ons huwelijk hadden gekregen. Ik dekte de tafel, in gedachten

verzonken vanwege Adriana, die ik in de keuken hoorde rommelen, vanwege haar kind, dat sinds een paar uur in mijn leven was. Er had zich zojuist een toekomst aangediend die totaal anders was dan ik me had voorgesteld.

‘Dit is je tante.’ Met die woorden stelde Adriana me voor toen Vincenzo wakker werd.

Ze wilde hem in mijn armen leggen, maar zijn lippen begonnen te trillen en ik trok me schielijk terug. Hij keek met donkere, beweeglijke ogen om zich heen. Trok zijn voorhoofd even vol rimpels en ontspande meteen weer, gerustgesteld door het contact met zijn moeder. Hij voelde nieuwsgierig aan haar kaalgeschoren hoofd. Adriana verschoonde hem, er zaten luiers in haar reistas, toen knoopte ze haar nachthemd open en gaf hem zittend op mijn bed de borst. Vincenzo dronk zijn buikje vol, tastte af en toe met zijn handje over de blauw dooraderde borst. Ik kon er niet bij dat mijn graatmagere zusje in staat was al die melk te produceren; vanuit de mondhoek van het kind liep er een straaltje zijn hals in. Met een scheef oog hield hij in de gaten of ik op veilige afstand bleef. Hij was al negen maanden.

Piero kwam terug met een veldboekje dat hij op een markt in de buurt had gekocht en met nog warme croissants van banketbakkerij Renzi. Adriana pikte er onmiddellijk eentje in, scheurde er met één hap de helft af.

‘Wat een rijke dis,’ klonk haar commentaar terwijl ze de bloemen in een vaas zette.

Het kind had zich door zijn oom laten oppakken en glimlachte naar hem alsof ze tijdens dat korte slaapje

samen al met elkaar vertrouwd waren geraakt. Ik kwam met het koffiepotje uit de keuken, de laatste druppels borrelden nog omhoog. We gingen zitten, Piero met Vincenzo op schoot, Adriana naast hem. Ze gaf het puntje van de croissant aan haar zoon. We leken net een gezinnetje dat van het ontbijt zat te genieten.

Toen werd er op de deur geklopt, een paar keer. Adriana schoot overeind, stootte daarbij tegen de tafelpoot en het koffiepotje wankelde. Ik kon het nog net vastpakken, maar brandde mijn hand. Adriana vluchtte naar de badkamer, vergat zelfs Vincenzo.

De vrouw die boven ons woonde had een stofdoek op ons balkon laten vallen. Ze wist niet dat we een neefje hadden, wat een mooi kind, en ja, de moeder was er ook, maar die was even naar de wc. Nu kregen wij vast ook zin om er eentje te maken, zei ze en ze pakte een handje vast dat ze enthousiast heen en weer schudde. Dat werd Vincenzo te veel, zijn moeder plotseling weg, een onbekende vrouw die tegen hem praatte en aan hem zat: hij begon te huilen, eerst zachtjes en vervolgens met alle kracht waarover zijn kleine stem beschikte. Zelfs dat hielp niet om Adriana uit haar schuilplaats te lokken, of misschien hoorde ze het niet, zat ze net als vroeger thuis in het dorp weggedoken in een hoekje met haar handen tegen haar oren gedrukt. Ik riep haar en kreeg geen antwoord, ik rammelde aan de kruk, bonkte met mijn vuisten op de deur. Van de bovenbuurvrouw trok ik me al niets meer aan. Zo gaat het met mijn zusje nu altijd: van het ene op het andere moment kan ze bij mij hartverscheurende tederheid en woedende razernij opwekken.

‘Adriana, kom eruit en pak je kind op,’ schreeuwde ik tegen haar.

Ik wachtte op een reactie die niet kwam.

Ik liep terug naar de eetkamer en gaf de met stomheid geslagen buurvrouw haar stofdoek terug. Ik werkte haar snel de deur uit. Intussen probeerde Piero Vincenzo te kalmeren, hij wees iets aan in een poging hem af te leiden: de golven zo vlak onder het open raam dat op zee uitkeek, een boot in beweging, maar de blik van het kind reikte zo ver niet. Het enige wat hij wilde was zijn moeder. Ik had de voordeur nog maar net dichtgedaan of Adriana kwam met een fris gezicht tevoorschijn. Ze pakte haar zoon op, die zijn handjes naar haar uitstak, en het gehuil stopte alsof ze een geheime schakelaar had aangerookt.

‘Jij, jij denkt dat je goed bent, maar je bent slecht vanbinnen,’ dat moest ze toch nog kwijt voordat ze weer ging zitten om verder te ontbijten.

Piero en ik ploften samen op de bank neer, ik kon het zweet ruiken dat zijn huid uitwasemde. We waren niet gewend aan de drukte die een kind met zich meebracht. Enkele bevriende stellen hadden ze al, kleintjes, op afstand vonden we andermans kinderen wel leuk. Eigen kinderen waren nog slechts een vaag plan, geen echte wens, eerder een fantasie die wel noodzakelijk, maar niet voldoende was.

Een paar minuten maar en toen stond ik alweer op, ik moest die twee in een kamer installeren en eropuit, het nodige voor Vincenzo kopen. Piero ging languit liggen en dommelde een beetje weg, hij moest bijkomen van de nacht bij zijn vader in het ziekenhuis en de verrassingen van die ochtend.

Pas 's avonds konden we met elkaar praten. Ik lag al in bed toen hij thuiskwam, hij knipte de lamp op het nachtkastje aan en boog over me heen om mijn nek te kussen, zijn lievelingswervel. Het zachte geritsel van zijn overhemd dat op de stoel werd gelegd, de schoenen die vlak bij het raam werden uitgetrokken.

‘Mijn meisje is wakker,’ fluisterde hij, terwijl hij met zijn naar menthol ruikende adem en een restje van de vrolijkheid van het gezelschap dat hij net had verlaten tussen de lakens schoof.

‘Je moet het Adriana maar niet kwalijk nemen,’ zei ik. ‘Ze is hier onaangekondigd komen binnenvallen, maar ik denk niet dat zij en het kind lang zullen blijven.’

Hij deed het licht uit en sloeg zijn armen van achter om me heen, zo viel hij graag in slaap.

‘Ik vind het leuk om ze in huis te hebben. Vincenzo is een schatje en je zusje maakt me altijd aan het lachen.’

‘Nou, ik vind het minder,’ zei ik en ik pakte zijn hand.

Hij wreef met het puntje van zijn neus over mijn schouder alsof hij jeuk wilde verdrijven. Toen onderdrukte hij een kreet tegen mijn rug, maar voor de grap: ‘Zelfs zomers zijn je voeten ijskoud.’

‘En die van jou gloeiend heet.’

‘Ik zal ze opwarmen,’ zei hij met slaperige stem.

Ik voelde hoe alle spanning uit zijn lichaam wegtrok en hij zich tegen me aan vlijde. Zijn hand verslapte in de mijne. Zo zou ik tot de ochtend blijven liggen, wakker op een veilige plek.